

діяльність у виробництві; реальний стан економічної конкуренції на внутрішньому ринку; зовнішньоекономічну, зокрема експортну активність національних суб'єктів господарювання.

Серед правових засобів особливо слід наголосити на створенні динамічної та вимогливої системи стандартизації товарів та послуг, а також системи ліцензування окремих видів господарської діяльності, що мали б на меті не тільки забезпечення вітальних та екологічних інтересів, але і сприяли б підвищенню технічного та технологічного рівня виробництва, а відтак і конкурентоздатності. В цьому випадку слід казати про необхідність певної ревізії національного навантаження названих господарсько-правових засобів державного регулювання.

Важливим питанням в названому контексті уявляється диференціація об'єктів конкурентоздатності на додаткові групи, зокрема на товари та послуги на внутрішньому та зовнішньому ринках; конкурентоздатність товарів споживання та товарів виробничого призначення; конкурентоздатність послуг як окремого чинника. В свою чергу самі товари мають розподілятися на реальні та віртуальні; традиційні та інноваційні тощо. Саме така понятійна диференціація має дозволити створити необхідну концепцію конкурентоздатності національної економіки, сформувані відповідну політику держави та забезпечити її детальну розроблену системою державних цільових програм та нормативно-правових джерел, що запроваджували б адресне застосування необхідних господарсько-правових засобів.

Шевчук О.М.,

**НУ «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»,**

здобувач кафедри адміністративного права

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ ПЕРЕМІЩЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Порядок переміщення лікарських засобів через митний кордон України – це специфічна, комплексна і різноманітна діяльність держави, що виявляється у функціонуванні її органів, які безперервно, послідовно, владно і в рамках законодавства впливають на діяльність у галузі охорони здоров'я шляхом визначення порядку й умов переміщення через митний кордон України лікарських засобів, стягнення митних платежів, митного оформлення, митного контролю та інших заходів із метою її регулювання відповідно до державних інтересів.

Проблема правового регулювання порядку переміщення лікарських засобів на сьогодні є особливо актуальною, оскільки саме від нього залежить забезпеченість населення у повному обсязі якісними ліками, а, отже, реалізація права українського громадянина на охорону здоров'я. Наявність певних прогалин у вітчизняній нормативно-законодавчій базі, що регулює порядок переміщення лікарських засобів через митний кордон України, обумовило мету даного дослідження.

Метою роботи стало визначення основних проблем правового регулювання порядку переміщення лікарських засобів через митний кордон України та запропонування можливих шляхів їх вирішення.

На сьогоднішній день в Україні гострою проблемою є тенденція до зростання імпорту лікарських засобів, що негативно впливає на вітчизняного фармацевтичного виробника. Варто акцентувати увагу на те, що серед 14697 лікарських засобів, зареєстрованих в Україні, станом на 31.01.2011 р. частка іноземних охоплює 10785.

Значного поширення набула проблема боротьби з незаконним ввезенням та вивезенням лікарських засобів (в тому числі фальсифікованих, неякісних, контрафактних тощо), яка стоїть перед більшістю країн світу. На сесії Всесвітньої митної організації 2010 року (Україна є її членом) у докладі про лікарські засоби наведено, що переміщення та реалізація контрафактних і підроблених лікарських засобів набуває катастрофічного розмаху, оскільки на сьогодні вже йдеться про друге після наркотиків (якщо не перше) місце у незаконній світовій торгівлі.

Потребує розгляду питання декларування лікарських засобів, адже недобросовісні юридичні особи з метою уникнення сплати відповідних податків у повному обсязі часто декларують ліки не за своїм найменуванням та за невідповідним кодом згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності. Для вирішення поставленого завдання було створено групи «ризик» і «прикриття». Лікарські засоби, які ввозяться на митну територію України та класифікуються згідно товарного коду 3004, можуть відноситися митною службою як до групи «ризик», так і до групи «прикриття». Проте, важливим кроком до спрощення й гармонізації митних процедур через скорочення часу митного оформлення шляхом запровадження безпаперових технологій митного контролю й митного оформлення лікарських засобів стало б використання електронної форми декларування ліків, яку ми пропонуємо впровадити в практичну діяльність.

Варто зазначити, що недосконалість контролю якості ввезених на митну територію України лікарських засобів потребує впровадження ліцензування імпорту зазначених товарів шляхом посилення контролю за якістю лікарських засобів, що імпортуються з країн, які не входять до PIC/S, та з країн-учасниць PIC/S лікарських засобів, які не мають сертифікату GMP національних уповноважених органів. Нерівнозначні вимоги здійснення контролю з боку держави до іноземних та вітчизняних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності щодо порядку переміщення лікарських засобів через митний кордон України обумовлюють необхідність встановлення та закріплення рівнозначних вимог у законодавчих актах.

Нагальною проблемою є відсутність у чинному законодавстві нормативних документів, які б регулювали порядок зберігання лікарських засобів на митно-ліцензійних складах, адже від дотримання вимог зберігання ліків залежить їх якість та ефективність у використанні. Найоптимальнішим шляхом для вирішення поточної проблеми є розроблення спільного нормативного акту Міністерства охорони здоров'я України та Державної митної служби України щодо створення спеціальних митно-ліцензійних складів для збереження лікарських засобів. При цьому дозволити розмитнення тільки на митницях, де створено належні умови для зберігання лікарських засобів відповідно до чинного законодавства.

Також слід зазначити, що в нормативно-правових актах не врегульовано порядок митного оформлення та митного контролю зареєстрованих лікарських засобів, що ввозяться фізичною особою для індивідуального використання, що потребує подальшого доопрацювання з боку законодавчих органів.

Варто акцентувати увагу на те, що на теперішній час не існує нормативних актів Міністерства охорони здоров'я України та Державної митної служби України щодо регулювання порядку вивезення лікарських засобів. Отже, митне оформлення лікарських засобів, що вивозяться за межі митної території України, буде проводитися в загальному порядку, встановленому для відповідних митних режимів.

Виходячи з вищенаведеного, можна зробити висновок, що існування певних прогалин у вітчизняній нормативно-законодавчій базі щодо порядку переміщення лікарських засобів через митний кордон України обумовлює виникнення низки актуальних проблем, які потребують негайного вирішення. Вважаємо, що при врахуванні наведених пропозицій, контроль за дотриманням порядку переміщення лікарських засобів через митний кордон України буде

найбільш ефективним і відповідатиме тим завданням, які покладено на відповідні державні органи.

Шинкарьов О.О.,
НУ «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»,
здобувач кафедри екологічного права

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА САМОВІЛЬНЕ ЗАЙНЯТТЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

Протягом останніх років однією з актуальних проблем земельних відносин України є самовільне захоплення земельних ділянок, яке посягає на встановлений законодавством земельний право устрій країни.

Зайняття земельної ділянки може полягати у різноманітних діях спрямованих на вилучення корисних властивостей земельної ділянки. Йдеться, зокрема, про: огороження ділянки; виставлення охорони, яка перешкоджає власнику земельної ділянки чи землекористувачеві здійснювати свої права на землю; вирощування сільськогосподарських культур; видобування корисних копалин; розміщення товарів, техніки і будівельних матеріалів, тощо. М.В.Шульга слушно зазначає, що для самовільного зайняття земельної ділянки достатньо заволодіння нею без законних на те підстав. Суб'єкт може і не здійснювати фактичне користування землею, а виступає лише її незаконним володільцем. «Самовільне зайняття земельної ділянки - будь-які дії, які свідчать про фактичне використання земельної ділянки за відсутності відповідного рішення органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування про її передачу у власність або надання у користування (оренду) або за відсутності вчиненого правочину щодо такої земельної ділянки, за винятком дій, які відповідно до закону є правомірними.» Очевидно, що тлумачення поняття "зайняття", означає закріплення що-небудь за собою або за кимсь, розташовування будь-де, захоплення якої-небудь території чи місцевості.

З урахуванням сказаного очевидною вадою навіть вдосконаленого законодавчого визначення самовільного зайняття земельної ділянки є зведення останнього винятково до дій, що означають фактичне використання земельної ділянки. З іншого боку, протиправне та тимчасове використання чужої земельної ділянки (наприклад, проїзд транспортним засобом або складування сміття), не поєднане із фактичним заволодінням цією ділянкою (інакше кажучи, із встановленням панування, контролю над нею),